

Analyse af forskellige parametres betydning for elevernes trivsel og faglige udvikling

Dato 27. september 2022

Rambøll har udarbejdet en rapport for Københavns Kommune, Børne- og Ungdomsforvaltningen i 2019, hvor de laver en litteraturofdækning af forskningsresultater i forhold følgende parametres betydning for elevernes trivsel og faglige udvikling til:

- Strukturel organisering
- Skolestørrelser
- Klassestørrelse
- Elevsammensætning

Rapportens konklusioner inden for de forskellige parametre er:

Betydningen af skoleorganisering

Temaet dækker over en række strukturelle tiltag, som har betydning for den måde, skoleområdet er organiseret. Nedenfor udfoldes centrale fund i afsnittet:

- Et studie finder, at omorganiseringen af skoledistrikter, som enten udvides eller indskrænkes, ikke har betydning for elevernes faglige præstationer eller ressourceforbruget blandt de skoler, som omfattes af omorganiseringen.
- Et studie finder, at placeringen af en skole på flere matrikler mindsker skoleeffektiviteten.
- Et studie finder, at skolelukninger afspejles i de faglige resultater på kort sigt. Der er imidlertid også indikationer på, at der er tale om en såkaldt chokeffekt, som gradvist aftager over tid.
- Desuden finder et studie, at skolelukninger har en mere negativ betydning for elever med svagere socioøkonomisk baggrund, mens sammenlægningen af skoler (hvor administration og lærergruppen sammenlægges, men eleverne forbliver på de samme matrikler) har en positiv indvirkning på testresultaterne blandt elever med diagnoser.

Betydningen af skolestørrelse

Skolestørrelse kan forventes at have indvirkning på den faglige kvalitet og ressourceforbruget pr. elev, da der alt andet lige forventes at være stordriftsfordele på større skoler, og større skoler muliggør etableringen af et mere specialiseret fagligt miljø blandt lærerne. Nedenfor udfoldes centrale fund om betydningen af skolestørrelse:

- Fire studier peger i retningen af, at sammenhængen mellem skolestørrelse og elevernes faglige niveau på kort sigt forsvinder, når elevernes socioøkonomiske baggrund inddrages. Dette indikerer, at større skoler rummer en særlig ressourcestærk elevgruppe, og at det er denne elevsammensætning, som har den reelle betydning for de faglige præstationer.
- Dog finder et større dansk studie, at der er en effektmæssig besked om end dog positiv sammenhæng mellem skolestørrelse, og hvordan eleven klarer sig i det videre uddannelsessystem og på arbejdsmarked. Når skolestørrelsen stiger, øges sandsynligheden for at få højere afgangsprøvekarakt-

terer, at blive optaget på samt gennemføre en ungdomsuddannelse, at undgå inaktivitet uddannelses- og arbejdsmæssigt og at have en høj indkomst som 30-årig.

- To studier finder, at større skoler har signifikant lavere udgifter pr. elev end mindre skoler, ligesom der peges på en positiv sammenhæng mellem skolens størrelse og skoleeffektiviteten (sammenhængen mellem elevernes testresultater og skolens udgifter).

Betydningen af klassestørrelse

I lighed med forrige tema er der også kun svage indikationer på, at klassestørrelse har indvirkning på elevernes faglige præstationer og trivsel:

- Ni studier finder enten ingen eller svag sammenhæng mellem klassestørrelse og elevernes faglige resultater.
- Den beskedne eller manglende sammenhæng kan forklares med henvisning til potentielle udfordringer med selektionsbias. Det indebærer, at klassestørrelsen ikke tildeles elever på tilfældig vis. Ofte anvendes små klasser til særligt at understøtte elever med faglige eller sociale vanskeligheder, og dette kan potentielt sløre den forventede positive sammenhæng mellem mindre klasser og elevernes faglige præstationer.
- Der ses derudover ikke konsistent evidens af en positiv effekt af små klassestørrelser, når der ses på specifikke klassetrin eller specifikke elevgrupper.

Betydningen af elevsammensætning

Det forventes ikke blot at have betydning, hvilken socioøkonomisk baggrund den enkelte elev har, men også hvilken socioøkonomisk baggrund klassekammeraterne har:

- Et litteraturreview af international litteratur peger i retning af, at elevsammensætningen på skolen har betydning for elevernes faglige præstationer. Jo højere socioøkonomisk status blandt eleverne på en skole, jo højere er elevernes faglige præstationer.
- Derudover finder to studier, at elevsammensætningen har betydning for undervisningseffekten/ skoleeffektiviteten. I stil med forrige studie konkluderer studierne om undervisningseffektivitet, at der er en sammenhæng mellem højere socioøkonomisk status blandt eleverne på en skole og højere undervisningseffekt/skoleeffektivitet.
- Endelig indikerer resultaterne i to studier, at der er en sammenhæng mellem andelen af elever med anden etnisk baggrund og skolens samlede faglige resultater. Når koncentrationen af asylansøgere eller elever med indvandrerbaggrund stiger, falder elevernes faglige resultater.